

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА
щодо виконання Регіональним центром з надання БВПД
у Рівненській області річного плану діяльності
на 2020 рік у IV кварталі

ЗМІСТ:

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами

[1.1] Суб'єкти відповідного права мають рівний доступ до безоплатної правової допомоги.

[1.2.] Клієнти отримують якісно послуги БПД.

[1.3.] Люди у територіальних громадах мають кращі можливості для реалізації своїх прав.

[1.4.] Система БПД є незалежною, клієнтоорієнтованою, інноваційною, ефективною.

Розділ II. Результативні показники діяльності

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетами:

[1.1] Суб'єкти відповідного права мають рівний доступ до безоплатної правової допомоги.

Для реалізації першого пріоритетного напрямку діяльності системи БПД у 2020 році з метою підвищення правової обізнаності населення стосовно прав та свобод людини і громадянина, надання особам консультаційної підтримки для вирішення проблемних питань, спрощення доступу до правосуддя, забезпечення доступу якнайширшого кола суб'єктів права на БПД до правових послуг Регіональним центром були проведені наступні основні заходи:

Фахівці системи БПД Рівненщини систематично проводять лекції для державних службовців області. На семінарах обговорюється діяльність системи БПД, новації, зміни законодавства а також проблемні питання. У зв'язку з пандемією COVID-19 заходи і на далі проходять в онлайн форматі. Цього разу інформаційний семінар для держслужбовців провів заступник директора Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Сергій Ілляк.

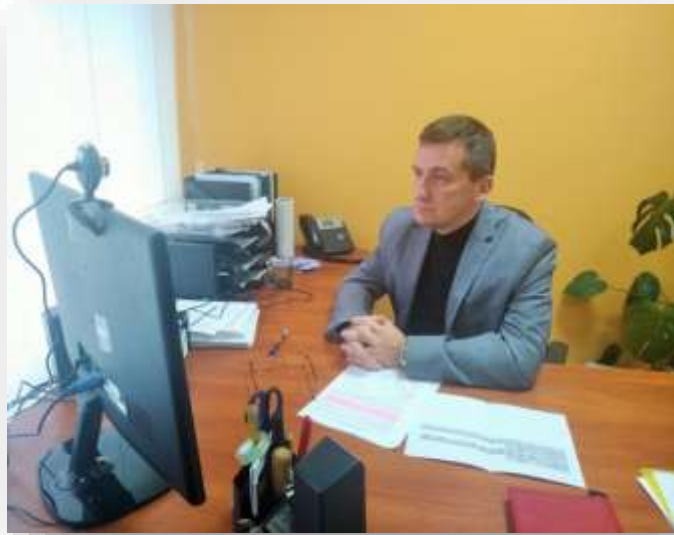

Під час інформаційного семінару заступник директора Регіонального центру ознайомив слухачів із основними положеннями Закону України «Про безоплатну правову допомогу», роботою Регіонального, місцевих центрів та бюро правової допомоги Рівненської області. Після обговорення загальних положень роботи системи безоплатної правової допомоги Сергій Ілляк

перейшов до питання розвитку правових компетентностей державних службовців, механізму реалізації права на безоплатну вторинну правову допомогу, алгоритму звернення до місцевих центрів та бюро. Також, детально було обговорено Закони України «Про звернення громадян», «Про захист персональних даних» та «Про доступ до публічної інформації». В заході взяли участь представники Головного управління Держгеокадастру в Рівненській області. Тож під час семінару було порушено тему реалізації земельної реформи в Україні. З учасниками заходу обговорено чимало проблемних питань у сфері застосування земельного законодавства. Отже, окрему увагу було приділено питанням загальних засад приватизації землі громадянами, підставам набуття земельних ділянок у власність, порядку безоплатної приватизації ділянок громадянами, пільгам учасників АТО

щодо набуття у власність земельної ділянки, та набуття права власності шляхом укладання цивільно-правової угоди.

Практика є важливою та необхідною складовою освітнього процесу. Тому Національний університет водного господарства та природокористування систематично направляє на практику до Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області майбутніх правників. Так, цього разу, 8 студентів шостого курсу, які навчаються за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» знайомитимуться з практичною роботою юристів та адвокатів Регіонального центру.

Під час знайомства зі студентами керівник практики збоку Регіонального центру Олександр Кузик, начальник відділу організації надання безоплатної вторинної правової допомоги, розповів про систему безоплатної правової допомоги, історію її створення та розвитку мережі точок доступу до БПД, про Закон України «Про безоплатну правову допомогу», категорії громадян, які

мають право на БВПД. Окремо зупинився на роз'ясненні понять первинної та вторинної правової допомоги та повноваженнях Регіонального центру, місцевих центрів і бюро правової допомоги. Адже саме майбутні правоохоронці повинні бути обізнані з роботою системи БПД, Законом України «Про безоплатну правову допомогу», порядком затримання осіб та повідомлення про такі випадки Регіональних центрів. При проходженні переддипломної практики впродовж місяця студенти не тільки мають закріпити та поглибити знання, одержані в процесі вивчення загальних та спеціальних юридичних навчальних дисциплін, а й набути уміння та навички правозастосовчої практичної діяльності. У період практики студенти вивчатимуть основні положення законодавчої бази, що регламентує діяльність системи БПД, а також зразки документів, які готуються

Регіональним центром. Разом з тим, практиканти будуть вчитися здійснювати дії, пов'язані із захистом прав і законних інтересів фізичних осіб. Набуті знання та вміння ляжуть в основу їх дипломних робіт.

Директор Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Василь Овдіюк взяв участь у Регіональній онлайн конференції «Функціонування правоохоронних органів в умовах сучасності». Організатори заходу – науковці Навчально-наукового інституту права НУВГП, залучили до

проведення дискусії, окрім теоретиків в галузі права, також і практиків – суддів, працівників прокуратури, поліції, представників нотаріату та фахівців системи безоплатної правової допомоги. Більше семидесяти учасників регіональної конференції у ході зустрічі порушили такі важливі питання, як – роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави, сучасні системи правоохоронних органів України а також організаційно-правові засади діяльності правоохоронних органів у країнах ЄС.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (частина друга статті 3 Конституції України). Нині важливого значення набуває такий напрям забезпечення реалізації прав людини, як дієва їх охорона та захист у разі порушення. Захист конституційних прав і свобод громадян – питання, що торкається роботи представників багатьох державних інституцій. Тому з працівниками правоохоронних органів, фахівці системи БПД співпрацюють і у напрямку проведення спільних навчань, семінарів, круглих столів тощо.

Система БПД Рівненщини долучилась до Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства». Починаючи з 2001 року, в Україні з 25 листопада по 10 грудня проводиться Всеукраїнська акція «16 днів проти насильства», яка підтримується міжнародною спільнотою. Впродовж цих днів представники державних інституцій та громадських організацій спільно працюють над збільшенням рівня розуміння та обізнаності громадян про усі форми насильства та створенням у регіоні соціального простору, вільного від насильства.

Насильство – явище знайоме, безпосередньо або опосередковано, чи не кожному українцю. Від нього страждають, здебільшого жінки, діти, люди похилого віку, інколи – чоловіки. Попри набрання чинності Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», яким законодавець, з одного боку, – захищає постраждалих осіб, а з іншого – визначає відповідальність за вчинення насильства, попри усі заклики представників громадських та державних структур не мовчати та захищати себе і свої права – домашнє насильство залишається однією з актуальних проблем суспільства. Всеукраїнська акція «16 днів проти насильства» – чудова можливість

активізувати зусилля задля вироблення в суспільстві нульової толерантності до насильства в будь-яких його проявах. Відтак, 25 грудня на майдані Незалежності фахівці системи БПД Рівненщини долучились до вуличної акції разом з представниками поліції та громадськості, з метою інформування громадян про їх права та способи захисту. Тож, на головній площі міста, «озброївшись» інформаційними матеріалами, фахівці Регіонального та Рівненського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги спілкувались з перехожими, розповідали про акцію «16 днів проти насильства» та її мету, знайомили з роботою системи безоплатної правової допомоги і, за потреби, консультували людей з правових питань.

З нагоди Всеукраїнського дня безоплатної правової допомоги у Регіональному центрі пройшла пресконференція. 10 грудня другий рік поспіль система БПД відзначає своє, так би мовити, професійне свято – Всеукраїнський день БПД, приурочений до Міжнародного дня прав людини. З цієї нагоди на Рівненщині традиційно проходить безліч заходів, серед

яких – і пресконференція для регіональних ЗМІ. Під час пресконференції медійникам краю не лише розповіли про український досвід з надання безоплатної правової допомоги соціально незахищеним категоріям громадян, але й, через призму життєвої історії клієнта системи БПД, журналісти більше дізнались про роботу Регіонального та місцевих центрів БВПД, а також бюро правової допомоги.

Прикладом успішного захисту своїх прав з допомогою системи БПД стала історія Юрія Бунечка. Чоловіку декілька разів Рівненська міська рада не ухвалювала рішення у наданні дозволу на розробку проєкту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність. Пан Юрій не з чуток знав про систему безоплатної правової допомоги і тому вирішив звернутись до Рівненського місцевого центру з надання БВПД. Представляв інтереси клієнта у суді заступник начальника відділу правопросвітництва та надання БПД Юрій Висоцький. Фахівець, вивчивши усі документи, склав позов до суду про оскарження бездіяльності Рівненської міської ради, що полягає у не наданні дозволу на розробку проєкту землеустрою щодо надання земельної ділянки безоплатно у власність. Рішенням Рівненського окружного адміністративного суду № 460/375/20 від 19.06.2020 року позов задоволено та зобов'язано Рівненську міську раду надати Бунечку Ю.Ю. дозвіл. Постановою Восьмого апеляційного адміністративного суду рішення залишено без змін. Історій, як у Юрія Бунечка, за час існування системи безоплатної правової допомоги Рівненщини – десятки тисяч.

Питання соціальних виплат, комунальних платежів, майна, сімейні перипетії, пенсійне забезпечення і т.п. – з цими та безліччю інших найрізноманітніших питань щодня звертаються клієнти до місцевих центрів з надання БВПД. Саме консультування громадян та представництво інтересів у цивільних і адміністративних справах належить до компетенції місцевих центрів та бюро правової допомоги. Мобільні та дистанційні пункти надання БПД, адресна правова допомога, платформа правових консультацій WikiLegalAid, потужна правопросвітницька робота і, звісно, соціальна спрямованість роботи системи безоплатної правової допомоги – далеко не повний перелік того, що сьогодні є запорукою побудови правоспроможності громад.

[1.2.] Клієнти отримують якісні послуги БПД.

На Рівненщині вже декілька місяців реалізується проєкт “Програма прискорення приватних інвестицій у сільське господарство”. Для більш ефективної участі у проєкті фахівців системи БПД Рівненщини при Регіональному центрі з надання БВПД у Рівненській області створена консультативно-методична Рада з питань земельних правовідносин. Мета її роботи – це, насамперед,

проведення регулярних навчань та тренінгів спільно з сертифікованими тренерами-модераторами для працівників, які безпосередньо працюють з людьми, а також надання методичних рекомендацій.

В рамках її роботи вже було проведено навчальний семінар «Підстави та порядок надання земельних ділянок у власність громадян. Державна реєстрація земельних ділянок». Тренінг для фахівців системи БПД Рівненщини провели кваліфіковані фахівці у галузі земельного права, як теоретики, так і практики: це науковці, інженери-землевпорядники та представники нотаріату. Проте, на жаль, карантинні обмеження внесли свої корективи у роботу Ради, тож її засідання, замість традиційних зустрічей проходять в режимі онлайн.

У звітному періоді навчальний семінар для фахівців системи БПД Рівненщини провела кандидат наук, старший викладач кафедри правових природоохоронних дисциплін Навчально-наукового інституту права Національного університету водного господарства та природокористування Оксана Швець. Зокрема, серед найбільш поширених проблемних питань з учасниками заходу було обговорено аспекти набуття та реалізації права власності на земельні ділянки громадянами, безоплатної передачі земельних ділянок із земель державної і комунальної власності у власність громадян, надання земельних ділянок у власність учасникам бойових дії та членам їх сімей, використання паїв та оренди земельних ділянок.

У Рівному проведений дводенний тренінг для адвокатів, які співпрацюють з системою БПД на тему «Кримінальний процесуальний кодекс України: застосування крізь призму європейських стандартів». Навчання організовані системою безоплатної правової допомоги спільно з ГО «Україна без тортур» за підтримки офісу Ради Європи. Дводенний тренінг сертифікований у ВША НААУ і проводять його тренерки-адвокатки Євгенія Коваленко і Оксана Щестюк.

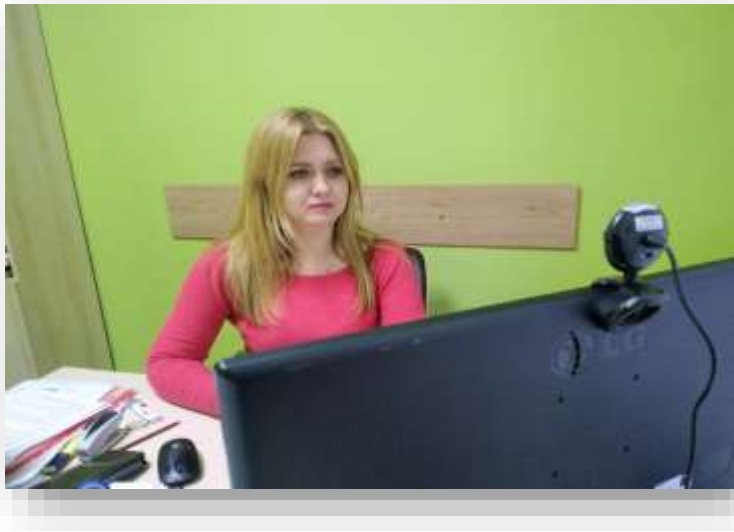
Навчання для адвокатів має, як теоретичну частину, так і практичну. Під час мінілекцій учасники дізнаються про алгоритм дій адвоката при отриманні доручення центру з надання БВПД, протокол першого побачення з клієнтом, оскарження неправомірних дій при затриманні, вступ у справу на стадії досудового розслідування, дії захисника при застосуванні запобіжних заходів,

захист прав особи, затриманої за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, вступ у справу на стадії судового провадження, дії захисника в суді першої інстанції, стандарти судового розгляду крізь призму статті 6 ЄКПЛ та багато іншого. Разом з тим, для кращого засвоєння теоретичного матеріалу адвокати виконують практичні завдання у формі рольової гри, після якої спільно обговорюють аналіз виконання завдання. Головне завдання тренінгу – обговорити найкращі способи надання правової допомоги відповідно до КПК України у світлі практик Європейського суду з прав людини, щоб мати змогу використовувати кращі міжнародні стандарти. Також адвокати мають можливість через спілкування з колегами та вирішення практичних завдань знайти нові підходи до вирішення кримінальних справ.

Рівненська область — це промислово-аграрний регіон зі значним ресурсним, виробничим та інвестиційним потенціалом. Тому, з початком реформи ринку землі в Україні, саме Рівненщина серед лідерів за зростанням кількості звернень громадян до центрів та бюро правової допомоги щодо земельних питань. Відтак, вкрай важливо постійно підвищувати

фаховий рівень юристів БПД шляхом проведення тематичних занять задля посилення захисту прав громадян у сфері земельних відносин та підвищення правової спроможності громадян та громад у сфері земельних відносин.

Фахівчиня Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Світлана Бідюк провела онлайн-лекцію для працівників центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, які здійснюють консультування та/або представництво інтересів клієнтів системи надання БПД у судах з питань земельних правовідносин на тему «Склад та

цільове призначення земель». Лекцію проведено в рамках реалізації Програми навчання та розвитку з питань земельних правовідносин для працівників системи надання безоплатної правової допомоги.

Більше 20 працівників системи БПД з різних регіонів виявили бажання поглибити свої знання з питання цільового призначення земель та його зміни. Перед проведенням самої лекції, спікерка Світлана Бідюк провела дослідження щодо потреби учасників навчання у роз'ясненнях не лише основних положень земельної реформи, але і її тонкощів, зокрема – цільового призначення ділянок.

Під час лекції фахівчиня Регіонального центру детально зупинила увагу на питаннях категорій та видів цільового призначення земель, порядку змін цільового призначення земельної ділянки, яка перебуває у приватній власності, особливостей зміни цільового призначення земель державної та комунальної власності та наслідків порушення цільового використання земель. Запорука вдалого викладу та засвоєння теоретичного матеріалу – наявність двостороннього зв'язку з аудиторією. Тому, під час онлайн лекції було проведено бліц-сесію запитань та відповідей. Таким чином, кожен учасник онлайн-лекції міг поставити уточнюючі запитання, зробити доповнення аби поділитись досвідом з колегами.

[1.3.] Люди у територіальних громадах мають кращі можливості для реалізації своїх прав.

Система БПД Рівненщини налагоджує тісну співпрацю з ОТГ краю. Адміністративно-територіальну реформу в Україні, що розпочалась ще у 2014 році, сьогодні називають однією з найуспішніших. Завдяки процесу децентралізації на Рівненщині вже з'явилося 47 громад. Об'єднані територіальні громади мають більше повноважень, ресурсів та фінансів. ОТГ самостійно вирішують питання розвитку інфраструктури, освіти та медицини. Делеговано громадам і надання базових

адміністративних послуг. Тому сьогодні система БПД Рівненщини налагоджує співпрацю з представниками громад задля надання методичної та консультаційної допомоги органам місцевого самоврядування з нагальних питань.

Для об'єднаних територіальних громад доволі актуальною є тема земельних правовідносин, адже ОТГ отримали у комунальну власність земельні ділянки сільськогосподарського призначення.

Система безоплатної правової допомоги долучилася до реалізації заходів проекту «Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство». В рамках реалізації таких заходів фахівці Регіонального центру здійснюють моніторинг якості наданої безоплатної правової допомоги у формі письмових консультацій, що надаються місцевими центрами. Протягом звітнього періоду здійснено перевірку 180 письмових консультацій та роз'яснень із земельних питань, наданих працівниками місцевих центрів.

Також на Рівненщині вже розпочала роботу консультативно-методична Рада з питань земельних правовідносин створена при Регіональному центрі з надання БВПД.

[1.4.] Система БПД є незалежною, клієнтоорієнтованою, інноваційною, ефективною.

В Регіональному центрі з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Рівненській області відбувся круглий стіл за участі Регіонального представника Уповноваженого Верховної ради з прав людини в Рівненській області та керівника відокремленого підрозділу ГО «Україна без тортур» Андрія Преподобного і фахівців Регіонального та Рівненського місцевого центрів з надання

БВПД. Приводом для зустрічі стала нагальна потреба обговорення питання впливу адміністративно-територіальної реформи в Україні на надання безоплатної правової допомоги населенню громад Рівненщини та тих громадян, що перебувають у місцях несвободи, а також напрямки подальшої співпраці з провайдерами правової допомоги.

Новий адміністративний поділ Рівненщини вніс чимало коректив в повсякденне життя краян та професійну діяльність органів державної і виконавчої влади. В рамках реформи децентралізації на Рівненщині з 16-ти районів, залишилось 4 : Рівненський, Вараський, Дубенський і Сарненський. Проте, це ніяк не може вплинути на надання правової допомоги населенню, – переконані в системі БПД.

Відтак, під час круглого столу заступник директора Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області Сергій Ілляк з Регіональним представником Уповноваженого ВР з прав людини в Рівненській області Андрієм Преподобним, обговорили низку питань щодо консультування жителів громад Рівненщини та надання правової допомоги в контексті взаємодії організацій, які вони представляють. Також, Сергій Ілляк наголосив присутнім на важливості взаємодії громадськості з державними органами в напрямку попередження порушень прав людини та детально зупинився на можливих формах такої співпраці.

В продовження теми взаємодії громадськості з державними інститутами щодо дотримання прав та свобод людини і громадянина, учасники круглого столу порушили питання забезпечення прав та надання БВПД особам, які перебувають у місцях несвободи. Задля унеможливлення проявів катувань та інших жорстоких, нелюдських або

таких, що принижують гідність, видів поведінки та покарання в місцях несвободи, починаючи з 2012 року в Україні запровадив Національний превентивний механізм. Його головна ідея – запровадження системи регулярних, незалежних відвідувань будь-якого місця, що перебуває під юрисдикцією та контролем держави, де утримуються чи можуть утримуватися особи, позбавлені волі. Такі візити здійснюються працівниками офісу Омбудсмена спільно з активістами громадянського суспільства.

Тож, керівник відокремленого підрозділу ГО «Україна без тортур» в Рівненській області Андрій Преподобний зауважив важливість залучення моніторів національного превентивного механізму до постійного моніторингу місць несвободи та підвищенні ефективності співпраці з громадським сектором. А заступник директора Регіонального центру Сергій Ілляк наголосив на ролі громадськості та провайдерів правової допомоги в реалізації національного превентивного механізму. На завершення зустрічі учасники круглого столу домовились щодо активізації подальшої співпраці задля спільного вирішення правових проблем громадян.

Розділ II. Результативні показники діяльності.

За оперативною інформацією з **01 жовтня** по **31 грудня** 2020 року Регіональним центром з надання БВПД у Рівненській області було видано **432** доручень адвокатам для надання БВПД, у тому числі:

- **17** – особам, до яких застосовано адміністративне затримання;
- **22** – особам, до яких застосовано адміністративний арешт;
- **46** – особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину та / або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;
- **265** – для здійснення захисту за призначенням;
- **42** – для участі у проведенні окремих процесуальних дій у кримінальних провадженнях;
- **2** – у процедурах з продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;
- **0** – у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);
- **21** – у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК;
- **17** – особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі.

- **Діаграма 1. Кругова діаграма щодо розподілу осіб за звітний квартал**

